

Hinku-verkosto

Hinku-, Fisu- ja Missiokaupunki-
verkostojen ilmastopäivä

Turku 20.5.2025

Teemu Ulvi
Suomen ympäristökeskus

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Kohti hiilineutraalia kuntaa – Hinku

- Vapaaehtoinen ilmastotyön verkosto vuodesta 2008
- Kunnat sitoutuvat valtuuston päätöksellä Hinku-tavoitteeseen: -80 % päästövähennys 2007-2030
- Tarkastelussa käyttöperusteiset Hinku-laskentasäännön mukaiset päästöt sis. sähkön kulutus, lämmitys, liikenne, maatalous ja jätehuolto (pl. päästökaupan alaisen teollisuuden polttoainekäyttö, teollisuuden sähkönkäyttö ja jätteiden käsittely, kuorma-, paketti- ja linja-autojen läpiajoliikenne)
- Verkostoon pääsevät kaikki halukkaat kunnat, jotka sitoutuvat täyttämään jäsenyyskriteerit
- Nyt 99 kuntaa (2,4 milj. asukasta) + 5 Hinku-maakuntaa

Hinku-kriteerit kirittävät kuntia suunnitelmalliseen ilmastotyöhön

1. Kunta ottaa kasvihuonekaasupäästönäkökulman huomioon kaikessa merkittävässä päätöksenteossaan.
2. Kunta liittyy KETSiin (jatkossa JETSiin)
3. Kunnanjohtaja tai joku muu kunnan työntekijä toimii Hinku-verkoston johtoryhmän jäsenenä.
4. Kunta nimeää yhteyshenkilön, joka toimii tiedonvälittäjänä kunnan ja Syken välillä.
5. Kunta perustaa Hinku-työryhmän, joka pyrkii aktiivisesti vähentämään eri hallinnonalojen toiminnasta aiheutuvia kasvihuonekaasupäästöjä.
6. Työryhmä ja yhteyshenkilö vastaavat seuraavista tehtävistä:
 - Kunnalle laaditaan vuosittain suunnitelmat hillintätoimista ja päästöjä vähentävistä investoinneista.
 - Merkittävimmät hillintätoimet julkaistaan kunnan verkkosivuilla
 - Kunnan henkilöstölle ja kunnanvaltuustolle tiedotetaan vuosittain hankkeen saavutuksista.
 - Alueen asukkaille, yrityksille sekä maa- ja metsätalousyrittäjille viestitään ilmastonmuutoksen hillinnän mahdollisuuksista.

Tiedon ja kokemusten jalostamista ja jakamista

- Tapahtumia (mm. Hinku-päivät, webinaarit)
- Koulutusta (mm. päästötyökalujen käyttö)
- Tiedon välitystä (mm. Hiilineutraalisuomi- ja Kestävyysloikka-nettisivustot, tiedotteet, some-viestintä)
- Hinku-vuosikertomus
- Tiedon kokoamista (mm. vuosittaiset kyselyt Hinku-kunnille)
- Tiedon jalostamista (mm. eri hankkeiden tulosten tiivistämistä ja yhteenvetoa)

Päästötietoa ja hillintätyön suunnittelun tukityökaluja

Kuntien käyttöperäiset päästöt ja ilmastoindikaattorit
- Uudistunut alkuvuodesta 2025

Päästökehityksen skenaariotyökalu

Kuntien ja alueiden kulutusperäiset päästöt

Nämä ja paljon muuta löytyvät uudistuneesta Hiilineutraalisuomi-nettipalvelusta

<https://hiilineutraalisuomi.syke.fi/>

Tietoa meistä

Päästötietoa ja työkaluja

Ilmastotyön tuki

Hinku

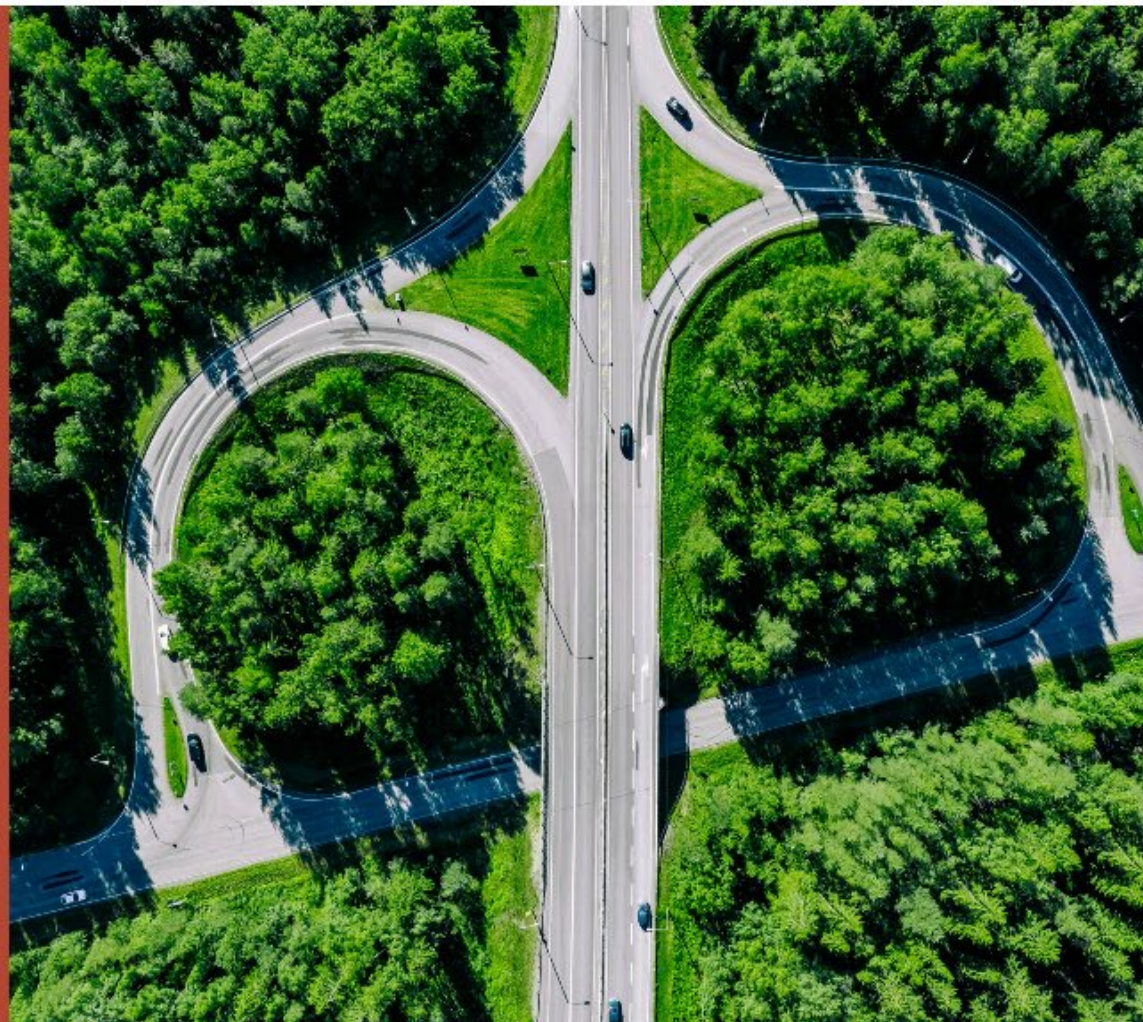

Projektit

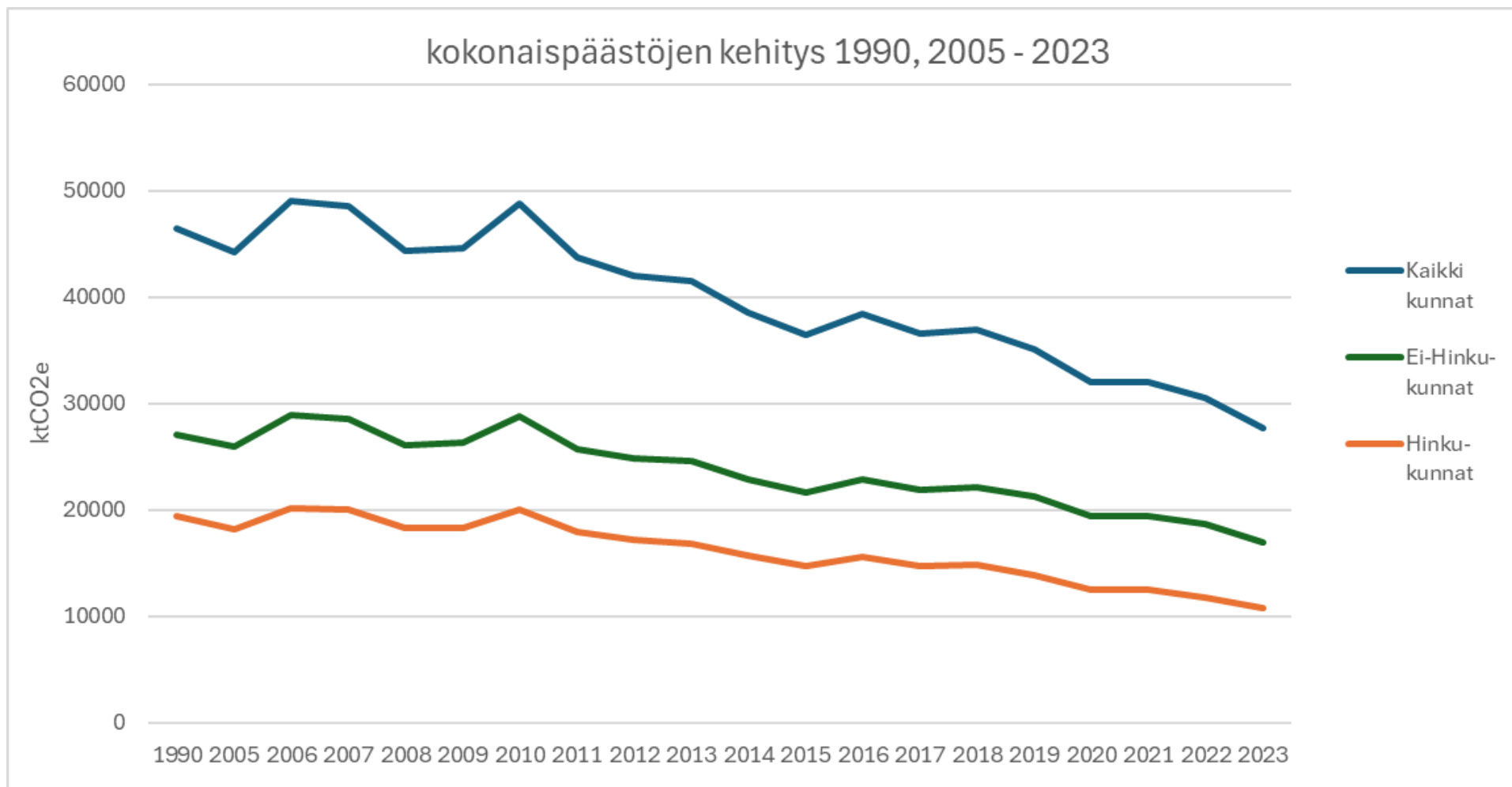

Tietoa, työkaluja ja ratkaisuja ilmastoviisaan Suomen rakentamiseksi

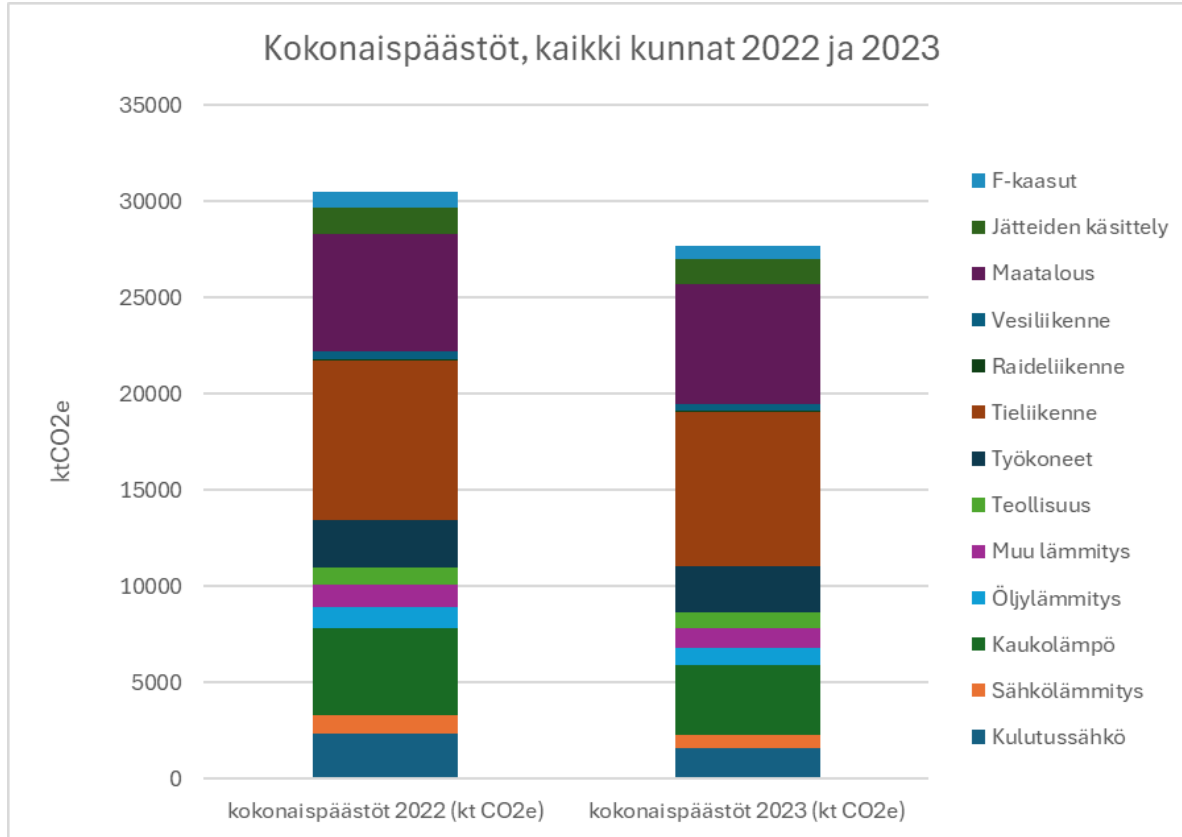
Hiilineutraalisuomi.fi tarjoaa tutkimukseen ja asiantuntemukseen perustuvaa tietoa, työkaluja ja ratkaisuja ilmastomuutoksen hillintään.

Kokonaispäästöjen kehitys 1990, 2005-2023

Kokonaispäästöt, kaikki kunnat, 2022 – 2023

- Päästöt pienentyneet vuoteen 2022 verrattuna 9 % ja vuoteen 2005 verrattuna 37 %
- Eniten ovat pienentyneet energiasektorin päästöt
 - Sähkön päästökerroin pienentynyt
 - Kaukolämmön tuotannossa fossiilisten polttoaineiden käyttö vähentynyt

Ilmastotekoja verkoston voimalla

Kuntien ilmastotoimia

Hinku-kuntien merkittävimpiä **vuoden 2023** aikana tehtyjä toimia on koottu muun muassa Hinku-vuosikertomukseen <http://hdl.handle.net/10138/589157>

- Teollisuuden hukkalämpöjä talteen ja kaukolämpöverkostoon, maalämmön ja kaukolämmön yhdistämistä, hukkalämmön hyödyntäminen rakennusten lämmityksessä
- Tuuli- ja aurinkosähköpuistoja, aurinkosähköä rakennuksiin
- Uusia biokaasulaitoksia, hyödyntäen esim. Jätevesiä, jätevedenpuhdistamoiden energiatehokkuusratkaisut
- Öljystä siirrytty maalämpöön ja ilmalämpöpumppeihin
- Energiatehokkuustoimet rakennuksissa, kinteistöautomaation optimoinnit, ilmanvaihdon parannustoimet
- Liikenteessä sähköautojen latauspisteitä, parannuksia joukkoliikenteessä, kevyen liikenteen väylät

Katso lisää: <https://kestavyysloikka.ymparisto.fi>

Hinku-verkoston jäsenenä kunta saa

- Osallistua ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden verkostoon, vertaistukea muilta kunnilta
- Osallistua sidosryhmätilaisuuksiin
- Kontakteja alan yrityksiin
- Viestintätukea ja näkyvyyttä omalle työlle, tuotteille ja palveluille
- Asiantuntijatukea erillishankkeista
 - Ilmastoratkaisujen vauhdittaja (ACE)
 - Flaire (Reilua ja joustavaa energiaa)
 - Tehoa ja vaikuttavuutta maakuntien ja kuntien ilmastotyöhön (Tehoava)
- Tietoa ja tukea päästöistä ja päästövähennystoimista

Hyötyä Hinku-jäsenyydestä

Kuntien edustajista suurin osa kokee, että Hinku-verkoston liittyminen on edistänyt päästövähennyksiä konkreettisten toimenpiteiden kautta.

SYKEN tutkimuksen mukaan kunnan päästöt ovat noin 3 % alhaisemmalla tasolla kuin mitä ne olisivat ilman Hinku-verkoston jäsenyyttä.

- johdon sitoutuminen on tärkeää, jotta kuntaorganisaation asenne on oikea.
- ilmastotoimia on ollut helppo perustella Hinku-jäsenyydellä ja valtuuston päätöksellä.
- verkostolta on saatu motivaatiota, inspiraatiota ja vertaistukea

Ajankohtaisia hankkeita

Ilmastoratkaisujen vauhdittaja (ACE) -projekti

ACE-projekti pähkinänkuoressa

- **Tavoite:** Edesauttaa Suomea saavuttamaan taakanjakosektorin päästövähennysvelvoite vuoteen 2030 ja hiilineutraaliustavoite vuoteen 2035 mennessä
- **Painopisteet:** Haastavat päästövähennystoimet maataloudessa, raskaassa liikenteessä ja teollisuuden prosesseissa
- **Kesto:** 2024–2030 (7 vuotta)
- **Päärahoittaja:** Euroopan unionin LIFE-ohjelma
- **Konsortio:** Sektorit ylittävä kansallinen yli 50 toimijan yhteistyöhanke, jossa on mukana julkishallinnon toimijoita, tutkimuslaitoksia, yrityksiä ja säätiöitä
- **Koordinaattori:** Suomen ympäristökeskus

ACE-projektin tuotokset kunnille

- ACEssä yhtenä tavoitteena **kasviproteiinien arvoketjun kehittäminen ja osuuden lisääminen kuntien ruokapalveluissa** (Luke, Syke ja WWF yhteistyössä muiden kanssa)
- Selvitystyö: nykytilanteen kartoitus (kyselyt kuntien ruokapalveluista kunnan työntekijöille, ruokapalveluille ja kouluille) > haasteiden ja ratkaisujen tunnistaminen
- Kasviproteiiniverkoston/ekosysteemin vahvistaminen
- Erilaiset tilaisuudet ja mahdollisuudet tiedonvaihtoon (koulutukset, webinaarit, muut tapahtumat)
 - **Save the date: 16.9. Kasviproteiinit kasvuun (Helsinki);** webinaari alkuvuonna 2026
- Tietoa työkaluista ja laskureista ruoan hiilijalanjäljen laskemiseen
- Tulossa: **Opasmateriaalia kunnille kasviproteiinien lisäämiseen ruokapalveluissa** (kesä 2026, jalkautus 2026-2027)

Tehoa ja vaikuttavuutta maakuntien ja kuntien ilmastotyöhön - Tehoava

Tavoitteet:

- kehittää maakuntien ja kuntien ilmastotyön seuranta ja ottaa laajemmin käyttöön ilmastotoimien edistymistä ja vihreää siirtymää kuvaavia indikaattoreita.
- edistää ja nopeuttaa ilmastotoimien toteutumista tuottamalla uutta tietoa niiden vaikutuksista aluetalouteen ja hyvinvointiin.

Käytännössä:

- kootaan hyviä käytäntöjä ja etsitään uusia ratkaisuja maakuntien ja kuntien ilmastotyön suunnittelun ja seurannan tarpeisiin.
- lisätään päästöskenaariotyökaluun mahdollisuudet laatia päästöskenaarioita myös maakuntatasolla ja arvioida päästövaikutusten lisäksi ilmastotoimien aluetaloudellisia vaikutuksia.

Toteutusaika 1.4.2025 – 31.3.2027

Rahoitus EAKR-ohjelma (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus)

Toteuttajat: Syke, Valonia, Uudenmaan liitto ja Pirkanmaan liitto

Euroopan unionin
osarahoittama

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

POHJOIS-
POHJANMAA
COUNCIL OF OULU REGION

LAPIN LIITTO

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

VALONIA

Uudenmaan liitto
Nylands förbund

PIRKANMAA
COUNCIL OF TAMPERE REGION

Teemme tiedolla toivoa.

<https://hiilineutraalisuomi.syke.fi/hinku/>

Suomen ympäristökeskus
Finlands miljöcentral
Finnish Environment Institute

Auta meitä selvittämään mahdollisuuksia lisätä kasviproteiineja kuntien ruokapalveluissa!

- Valmistelemme kyselyä, joka kohdistuu kunnan ruokapalveluista ja niiden hankinnoista tai koordinoinnista käytännössä vastaaville henkilöille
- Kyselyn tavoitteena on selvittää **kuntaorganisaation mahdollisuudet kasviproteiinien osuuden lisäämiseen ruokapalveluissa**
- Kyselyssä kysytään mm.:
 - Kunnan ilmastotavoitteista
 - Kasviproteiinien nykytilanteesta
 - Ruokapalvelujen organisoinnista ja sopimuksista
 - Mahdollisuuksista, esteistä ja tukitarpeista
- Kartoitamme nyt, kuka kunnassanne olisi sopiva henkilö vastaamaan kyselyymme!
- **Kerro yhteystiedot osoitteessa <https://link.webpolsurveys.com/S/55B8F3A96E12543C> tai QR-koodilla**

